

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ГРАЂЕВИНАРСТВА, САОБРАЋАЈА И ИНФРАСТРУКТУРЕ
СЕКТОР ЗА ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ И УРБАНИЗАМ

ПРОСТОРНИ ПЛАН ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ ПРЕДЕЛА ИЗУЗЕТНИХ ОДЛИКА АВАЛА-КОСМАЈ

- РАНИ ЈАВНИ УВИД -

Београд, децембар 2023. године

УВОД

Приступа се изради Просторног плана подручја посебне намене предела изузетних одлика Авала-Космај на основу Одлуке о изради Просторног плана подручја посебне намене предела изузетних одлика Авала-Космај („Службени гласник РС”, број 103/23) и Одлуке о изради Стратешке процене утицаја Просторног плана подручја посебне намене предела изузетних одлика Авала-Космај на животну средину („Службени гласник РС”, број 87/23).

Планирање, коришћење, уређење и заштита Предела изузетних одлика Авала и Предела изузетних одлика Космај засниваће се на принципима уређења и коришћења простора утврђеним чланом 3. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС”, бр. 72/09, 81/09 - исправка, 64/10 - УС, 24/11, 121/12, 42/13 - УС, 50/13 - УС, 98/13 - УС, 132/14, 145/14 и 83/18, 31/19, 37/19 - др. закон, 9/20, 52/21 и 62/23), као и на Закону о Просторном плану Републике Србије од 2010. до 2020. године („Службени гласник РС”, бр. 88/10), Закону о заштити природе („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 91/10 - исправка, 14/16, 95/18 - др. закон, 71/21), Закону о заштити животне средине („Службени гласник РС”, бр. 135/04, 36/09, 36/09 – др. закон, 72/09 – др. закон, 43/11 – одлука УС, 14/16, 76/18, 95/18 – др. закон и 95/18 – др. закон), Закону о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС”, бр. 135/04 и 88/10), Закону о шумама („Службени гласник РС”, бр. 30/10, 93/12, 89/15 и 95/18 - др. закон), Закон о културном наслеђу („Службени гласник РС”, бр. 129/21), Закону о пољопривреди и руралном развоју („Службени гласник РС”, бр. 41/09, 10/13 – др. закон и 101/16, 67/21 и др. закон и 114/21), Закону о туризму („Службени гласник РС”, бр. 17/19), Правилнику о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања („Службени гласник РС”, број 32/19) и другим законима Републике Србије којима се дефинишу и одређују услови, начин и садржај израде планске и техничке документације.

Циљ израде и доношења Просторног плана подручја посебне намене предела изузетних одлика Авала-Космај (у даљем тексту: Просторни план) је преиспитивање важећег Просторног плана подручја посебне намене предела изузетних одлика Авала-Космај („Службени гласник РС”, број 146/14), у смислу утврђивања дугорочне концепције организације, уређења, заштите и коришћења предела изузетних одлика, очувања природних ресурса, заштите и унапређења животне средине, природних и непокретних културних добара и валоризације комплементарних потенцијала овог подручја за даљи одрживи развој.

Просторни план ће по потреби садржати елементе детаљне регулације, нарочито за подручја и локалитете које имају туристички потенцијал, чији ће се коначан предлог утврдити у консултацијама са имаоцима јавних овлашћења у току израде Нацрта просторног плана.

Поред овога, Просторни план ће се спроводити и плановима детаљне регулације и урбанистичким пројектима у складу са законом, за целине дефинисане Просторним планом.

Просторни план ће бити заснован на планској, студијској и другој документацији, резултатима досадашњих истраживања и важећим планским и развојним документима у Републици Србији.

Саставни део Просторног плана чиниће и Извештај о стратешкој процени утицаја Просторног плана на животну средину.

1. ОПИС ГРАНИЦА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Одлуком о изради Просторног плана дата је оквирна граница обухвата Просторног плана, која ће бити коначно утврђена Нацртом Просторног плана.

За потребе упућивања у процедуру раног јавног увида предлаже се обухват Просторног плана на деловима територије града Београда, и то (Табела 1):

- 1) на територији градске општине Барајево, целу катастарску општину Лисовић;
- 2) на територији градске општине Вождовац, целе катастарске општине Бели Поток, Јајинци, Кумодраж, Пиносава, Раковица Село, Рипањ и Зуце;

- 3) на територији градске општине Младеновац, целе катастарске општине Амерић, Велика Иванча и Кораћица;
- 4) на територији градске општине Сопот, целе катастарске општине Бабе, Губеревац, Дучина, Мала Иванча, Мали Пожаревац, Неменикуће, Парцани, Поповић, Раља, Рогача, Сопот, Стојник и Ђуринци.

Табела 1. Обухват подручја Просторног плана

Јединица локалне самоуправе (ЈЛС) – градске општине, Град Београд	Површина обухваћеног дела територије ЈЛС, km²
Градска општина Барајево	15,11
Градска општина Вождовац	134,01
Градска општина Младеновац	70,01
Градска општина Сопот	233,27
Укупно	452,40

Кључне посебне намена у оквиру планског подручја које су од значаја за утврђивање планских решења су заштита и уређење природних вредности и предела, културних добара и развој туризма. У обухвату Просторног плана су два заштићена природна добра, и то: Предео изузетних одлика „Авала”, површине 4,89 km² и Предео изузетних одлика „Космај” површине 35,15 km². Оквирна граница обухвата Просторног плана дата је на карти „Посебна намена простора“, графичком прилогу овог елабората.

2. КРАЋИ ИЗВОД ИЗ ПЛАНСКИХ ДОКУМЕНАТА ВИШЕГ РЕДА

2.1. Закон о Просторном плану Републике Србије од 2010. до 2020. године („Службени гласник РС”, број 88/10)

Просторним планом Републике Србије од 2010. до 2020. године утврђене су дугорочне основе организације, уређења, коришћења и заштите простора Републике Србије у циљу усаглашавања економског и социјалног развоја са природним, еколошким и културним потенцијалима и ограничењима на њеној територији. У Просторном плану Републике Србије је предвиђено доношење просторних планова подручја посебне намене. између осталих и за већа заштићена подручја у која спадају и предели изузетних одлика Авала и Космај.

Заштита и одрживо коришћење природног и културног наслеђа и природних ресурса чини један од основних циљева развоја Републике Србије и њених регионалних целина, али и основу будућег привредног/туристичког развоја. У складу са приоритетима просторног развоја Републике Србије, биће потребно инсистирати на даљем развоју мрежа вредних/заштићених природних целина и културних предела са посебним нагласком на еколошки, односно, културно осетљивим подручјима. Природно и културно наслеђе ће бити штићено, уређивано и коришћено према европским стандардима, са посебним задатком повећања заштићених природних целина и систематизацијом културног наслеђа, као и имплементацијом Фирентинске конвенције о пределу, европских и светских конвенција о заштити културног наслеђа, конвенција и декларација које се односе на биодиверзитет, природне подсистеме и културно наслеђе.

Као туристички центар међународног значаја и као главни град који обележава идентитет Србије, град Београд ће, према Просторном плану Републике Србије да посвети посебну пажњу културној баштини, њеном уређењу и коришћењу на одржив начин. Међу културно-предеоним целинама од републичког значаја истакнуто је подручје Космаја. У Шумадијске планине спадају, између осталих, и Авала и Космај које представљају примарне туристичке дестинације.

2.2. Регионални просторни план административног подручја града Београда („Службени лист града Београда”, бр. 10/04, 57/09, 38/11 и 86/18)

Регионалним просторним планом истиче се значај повећања површина под заштитом природе и уређење предела на потезу Авала-Трешња-Губеревачке шуме-Космај као и развој туризма на овом подручју.

Еколошка категоризација подручја АП Београда према степену загађености, указује на заступљеност седам категорија угрожености квалитета животне средине, где подручја очуваних и заштићених природних добара Авала и Космај припадају VII категорији, односно подручју веома квалитетне животне средине.

Промовисање заштите, управљања и планирања предела, као и организовање европске сарадње о питањима предела, као циљева Конвенције о пределима, подразумева примену одређених мера које ће обезбедити одрживо коришћење природних ресурса, разноврсност, јединственост и визуелни квалитет предела. Нега и уређење предела треба да обухвати нова пошумљавања нарочито на ерозијом угроженим локалитетима и земљиштима ниске бонитетне класе чиме ће се повећати вредност предела. У том смислу потребно је формирати нова станишта за дивљач, потенцирати рекреационо коришћење.

Повезивањем културних добара формирају се националне културне стазе које представљају значајне изворе за познавање националне историје. Националне културне стазе могу се у одређеном смислу повезати у један јединствени итинерер, сложен и слојевит по карактеру наслеђа и по времену настанка. У том смислу, прва национална стаза повезује средњовековне и нешто позније српске сакралне и меморијалне споменике, који се налазе између осталих и у космајској зони (Павловац, Кастаљан и Тресије) и спомен-обележје на месту смрти Деспота Стефана Лазаревића (путеви Деспота Стефана Лазаревића, почев од Београдске тврђаве, преко Авале и Космаја и његових средњовековних манастира Павловац и Кастаљан).

У туристичкој понуди, локације од изузетног значаја за град Београд које ће се у наредном периоду штитити позитивним законским прописима и даље опремати и уређивати, у складу са високим стандардима и добром међународном праксом су између осталих и Спомен парк Јајинци, а затим Космај, Авала и Трешња. Локација од приоритетног значаја у околини Београда, које су истовремено и један од носилаца развоја подручја, као што су Авала, Космај, бања Селтерс са Кораћичком бањом, морају се потпуно комунално опремити и обогатити додатним садржајима атрактивним за туристе.

У области рекреативног спорта планирано је активирање природних предела (Авала, Космај, Губеревачке шуме) у смислу њиховог уређења и опремања спортско-рекреативним садржајима који ни на који начин нису у супротности са режимима заштите природе (спортски терени, дечија игралишта, трим и бицикличке стазе, стазе здравља, ски стазе и сл.).

2.3. Остали релевантни документи

Предела изузетних одлика „Авала” и „Космај” (према Централном регистру заштићених природних добара, Завода за заштиту природе Србије) су заштићени ради очувања и унапређења живописних пејзажних обележја и ненарушених примарних предеоних вредности, шума и вода, разноврсности и богатства биљног и животињског света и станишта, културне баштине, као и ради обезбеђења одрживог развоја, односно уређења и коришћења простора који има природни, културно-историјски, туристички, рекреативни и пољопривредни значај. Ова заштићена подручја чине еколошки значајна подручја Републике Србије у саставу еколошке мреже, успостављене Уредбом о еколошкој мрежи („Службени гласник РС”, број 102/10), идентификована као Емералд подручја и одабрана подручја за дневне лептире (РВА - Prime Butterfly Areas in Europe). Као део еколошке мреже, Авала је

значајна и по једином налазишту цинабарита у Србији (у близини је откривен и нови минерал - авалит).

Према Решењу о стављању под заштиту природног добра „Авала” („Службени лист града Београда“, број 43/07), природно добро „Авала” се налази на територији административног подручја града Београда, градска општина Вождовац и обухвата делове катастарских општина Бели Поток, Рипањ, Зуце и Пиносава. Од укупне површине заштићеног природног добра катастарској општини Бели Поток припада 93%, катастарској општини Рипањ 3,7%, катастарској општини Зуце 2,3 % и катастарској општини Пиносава 1,0%. Заштићено природно добро „Авала” категорише се као значајно природно добро на којем су установљена три режима заштите.

Према Решењу о стављању под заштиту природног добра „Космај” („Службени лист града Београда“, број 29/05), природно добро „Космај” се налази на територији административног подручја града Београда, градска општина Младеновац - делови катастарских општина Амерић, Кораћица и Велика Иванча, површине 15,98 km² и градска општина Сопот - делови катастарских општина Рогача и Неменикуће, површине 19,16 km². Ово заштићено природно добро обухвата подручје планине Космај и његову непосредну подгорину, између вашаришта „Тресије”, пута Сопот - Космај, цркве у Неменикућама, потока Селиште и Трнавске реке, на северу; горњих кућа села Амерић и Кораћица, на истоку; горњих кућа села Кораћица и Велика Иванча, на југу; и атара Рогаче, горњих кућа села Рогаче и пута Тресије - Велика Иванча испод Космаја, на западу. Заштићено природно добро „Космај” категорише се као значајно природно добро на којем се установљавају два режима заштите.

Програм заштите природе Републике Србије за период од 2021. до 2023. године („Службени гласник РС”, број 53/21), утврђује стратешке циљеве, мере и активности за унапређење јавне политике за заштиту природе и очување биолошке разноврсности.

Радна верзија „Стратегије развоја туризма Града Београда од 2020 – 2025 године”, у оквиру Шумадијског правца предлаже активирање најзначајније туристичке осовине Београда која би повезала од севера, преко Београда, јужно преко Авале, Трешње, Космаја, Губеревачких шума са Липовачком шумом, и даље преко Младеновачке бање према Опленцу, Крагујевцу и Аранђеловцу са Букуљом. Планира се ревитализација Авале са спомеником „Незнаном јунаку“, излетишта на Трешњи уз неопходну инфраструктуру и приватне акције око изградње туристичких објеката и Космаја са обновљеним хотелом и манастирима Павловац и Тресије, фестивалом филма у Сопоту и викенд зоном. Претварањем Младеновца у град више еколошки оријентисан, омогућиће се развој бање, повезивањем Селтерса и Кораћичке бање у јединствен комплекс и оријентисан, у једном делу, на европску клијентелу.

3. ОПИС ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА И НАЧИНА КОРИШЋЕЊА ПРОСТОРА

Границом Просторног плана обухваћено је подручје укупне површине од око 452 km².

У структури намене површина, према начину коришћења земљишта доминирају пољопривредне и травнате површине са 203 km² (45%), затим шуме, шумско земљиште и други вегетацијом обрасти терени са око 188 km² (42%), док најмању површину заузимају површине насеља и други антропогени терени у функцији насеља и инфраструктуре са око 61 km² (13%) и водно земљиште (мање од 1%).

Подручје Просторног плана обухвата делове локалних самоуправа који су покривени просторним плановима општина, и то: Просторни план градске општине Барајево („Сл. лист града Београда“ бр. 53/12), Просторни план градске општине Младеновац („Сл. лист града Београда“ бр. 53/12) и Просторни план градске општине Сопот („Сл. лист града Београда“ бр. 54/12).

Од укупне површине Предела изузетних одлика „Авала” 4,89 km², у режиму заштите природе I степена налази се око 0,08 km² (око 1,5%), у режиму заштите природе II степена налази се око 1,22 km² (око 25%), а у режиму заштите природе III степена око 3,59 km² (73.5%).

У укупној површини Предела изузетних одлика „Космај” од 35,14 km² у режиму заштите природе II степена је око 6,77 km² површине (19%) и око 28,37 km² у режиму заштите III степена.

Поред наведеног, Авала и Космај представљају:

1. Еколошки значајна подручја еколошке мреже РС, утврђена Уредбом о еколошкој мрежи („Службени гласник РС”, број 102/10);
2. Одабрана подручја за дневне лептире у Србији (РВА - Prime Butterfly Areas in Serbia) - предео изузетних одлика (у даљем тексту: ПИО) „Космај” (17 - дефинисани код РВА подручја) и ПИО „Авала” (01 - дефинисани код РВА подручја) и;
3. Емералд подручја - ПИО „Космај” (дефинисани код RS0000059) и ПИО „Авала” (дефинисани код RS0000058).

Евидентирана природна добра на подручју Просторног плана, су споменици природе геолошког карактера: Шупља Стена - стари рудник, серпентинити на ушћу Бубањ потока у Завојничку реку, седименти бадена (средњи миоцен) у Раковичком потоку у подножју брда Торлак, Црвени брег - стари рудник олова и цинка, Долина потока Конопљиште (испод цркве у Белом Потоку), ушће Бањичког и Топличког потока, Космајски Губеравац, слојеви са аптихусима код железничке станице „Бела Река”. Поред наведеног, у обухвату плана су и значајни хидролошки објекти: термална вода у Ђуринцима, хидрографски чвор Парцански вис и Кораћичка бања.

У обухвату Просторног плана налазе се следеће категорије културних добара:

- културна добра од изузетног значаја, споменик културе - Споменик Незнаком јунаку на Авали;
- културна добра од великог значаја (четири споменика културе: Родна кућа војводе Степе Степановића, Сопотски Хан, Стара кућа породице Жујовић у Неменикућама и Манастир Павловац, Кораћича);
- културна добра (11 споменика културе, 1 знаменито место и 1 археолошко налазиште);
- добра која уживају претходну заштиту (17 објеката сакралне архитектуре и преко 110 археолошких налазишта).

Подручје Просторног плана обухвата двадесет четири КО и двадесет три статистичка насеља. Према подацима Пописа из 2022. године на подручју Просторног плана живело је око 197.000 становника. Међутим, просторни распоред становништва је изразито неравномеран, јер доминирају популационо мала насеља руралног карактера, док је највећи број становника у густо изграђеним подручјима градске општине Вождовац, која је само делом у обухвату Просторног плана.

Путну мрежу на подручју Просторног плана, према Уредби о категоризацији државних путева („Службени гласник РС”, број 87/23), чине следећи државни путеви: А1 државна граница са Мађарском (гранични прелаз Хоргош) – Нови Сад – Београд – Ниш – Врање – државна граница са Северном Македонијом (гранични прелаз Прешево); ИБ-25 Мали Пожаревац – Младеновац – Топола – Крагујевац; ПА-147 (Липовачка шума – Барајево – Дучина – Младеновац – Смедеревска Паланка – Велика Плана – Жабари – Петровац на Млави – Кучево); ПА-149 (петља Бели Поток – Бели Поток – Раља – Ђуринци – Влашко Поље); ПА-150 Ђуринци–Сопот–Аранђеловац–Белановица–Љиг–Мионица–Дивци; ПА-154 (Лештане – Бубањ Поток – петља Авала (веза са државним путем А1); ПБ-344 (Дражевац–Мељак–Барајево–Раља); ПБ-346 (веза са државним путем 22 – Рипањ – веза са државним путем 149); ПБ-347 (веза са државним путем 149 – Врчин – Заклопача – Бећарево Брдо); ПБ-349 (Дучина–Стојник–Раља); ПБ-350 Раља – Мали Пожаревац – Умчари.

Железнички саобраћај на подручју Просторног плана одвија се:

- Једноколосечном магистралном пругом Београд - Младеновац - Ниш - Прешево - државна граница (Табановци) која је део паневропског Коридора X;
- Једноколосечном магистралном железничком пругом Београд - Раковица - Јајинци - Мала Крсна - Велика Плана; и

- Једноколосечном магистралном електрифицираном пругом Београд - Ресник - Пожега - Врбница - државна граница (Бијело Поље).

У току је израда просторних планова подручја посебне намене инфраструктурних коридора који се једним делом налази у оквиру предложене границе, и то:

- државног пута I реда „Вожд Карађорђе“ према Одлуци о изради Просторног плана подручја посебне намене инфраструктурног коридора државног пута I реда „Вожд Карађорђе“ (на основу Одлуке „Службени гласник РС”, број 15/21), и
- железничке пруге Београд Центар – Ресник – Младеновац – Велика Плана (на основу Одлуке „Службени гласник РС”, број 62/22).

4. ПРИНЦИПИ И ЦИЉЕВИ ИЗРАДЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Основни приступ у изради Просторног плана засниваће се на следећим принципима одрживог развоја:

- заштита природних ресурса и вредности који подразумева њихову адекватну заштиту и одрживо коришћење, на начин да они доприносе правилној уравнотежености екосистема, очувању екосистемских услуга, атрактивности простора, као и повећању њихове естетске и рекреационе вредности;
- подстицање развоја одрживог туризма који подразумева коришћење ресурса и развојних могућности у подручја, при чему предност имају висококвалитетни видови туризма; облици „меког туризма” који су брижљиво прилагођени заштити природе и локалним околностима, као што је екотуризам, нуде значајну могућност за даљи развој;
- заштита фонда културног наслеђа као развојног ресурса у функцији јачања идентитета простора;
- уређење предела који подразумева усклађеност грађених и природних структура према специфичностима појединих подцелина на овом подручју, уз максималну посвећеност одрживом коришћењу услуга екосистема ради добробити локалних заједница;
- смањивање штетног утицаја на животну средину који подразумева сагледавање квалитета животне средине и дефинисање планских решења којима се она штити од негативних; и
- одржив развој инфраструктуре који подразумева унапређење саобраћајне доступности и унапређење техничких инфраструктурних система као фактора коришћења потенцијала и равномернијег развоја.

На основу наведених принципа одрживог просторног развоја утврђене су следеће пропозиције за заштиту, уређење и развој посебне намене на овом подручју:

- јачање одрживости, ће бити кључно мерило одржања и квалитетног развоја у будућности; унапређивање идентитета развијаће се принципом пријатељског односа према природи, услугама екосистема, животној средини, културном наслеђу и традицији; предели изузетних одлика Авала и Космај имају предиспозиције да свој будући развој заснивају на принципу одрживости с обзиром да имају специфично и вредно природно и културно наслеђе, веома изражену разноврсност у природи, култури, специфичну и још увек очувану традицију и животну средину;
- јачање идентитета подручја базирано на природном и културном наслеђу, и карактеристичним руралним простором, представљаће све важнији основ и подршку за развој туризма;
- повећање приступачности предела изузетних одлика Авала и Космај, као један од кључних предуслова за јачање веза са ближим и даљим окружењем.

Општи циљ израде Просторног плана је заштита, очување, развој и уређење подручја изузетних одлика Авала и Космаја и њиховог окружења, на начин да се обезбеди развој туризма и рекреације, руралног подручја и локалних заједница, уз постизање рационалне организације и уређења простора усклађене према основној функцији заштите и уређења

природних и културно историјских вредности, уређеног предела као и очуване квалитетне животне средине.

Оперативни циљеви развоја подручја изузетних одлика Авала и Космај су:

- заштита, одрживо планско коришћење и презентација природних добара и непокретних културних добара;
- заштита и унапређење стања предела;
- развој туризма, рекреације и других активности које доприносе очувању природних и културних вредности подручја;
- развој обухваћених локалних заједница;
- планско уређење и контрола изградње насеља, руралног подручја, туристичких простора и места и коридора државних путева,
- заштита угрожених и деградираних подручја;
- заштита животне средине и примена технологија које смањују загађивање животне средине и производњу отпада; и
- увођење обавезе коришћења обновљивих природних ресурса.

5. ПЛАНИРАНА ПРЕТЕЖНА НАМЕНА ПОВРШИНА

Просторни план представља плански основ за обезбеђење просторних услова за остварење посебне намене подручја – очување, унапређење, презентацију и одрживо коришћење непокретних културних и природних вредности на подручју плана уз развој осталих пратећих и нових функција подручја, у мери, и на начин који је сагласан и компатибилан циљевима очувања и заштите подручја и његових вредности. У обухвату Просторног плана биће утврђене планске пропозиције коришћења и уређења простора у складу са режимима заштите природних и културних добара. Просторни план ће по потреби садржати елементе детаљне регулације, чиме се може омогућити његово директно спровођење, у складу са Законом о планирању и изградњи. Евентуални локалитети за детаљну разраду, ће се утврдити у Нацрту Просторног плана.

Подручје предела изузетних одлика Авала и Космај испољава два основна вида посебне намене простора: заштиту и уређење природних вредности, културних добара и предела, на једној страни, односно развој туризма, на другој страни. Оба вида развоја у перспективи добијају посебан значај, како за град Београд, тако и за шире окружење. Основна развојна концепција заснована је на интегративној функцији ДП ПА реда број 149 (стари Крагујевачки пут) дуж којег се налазе све значајније културне, историјске и природне вредности на овом подручју које се даље надовезују на културне и историјске вредности Београда. Идеја је повезати серију елемената од којих је део под заштитом културних вредности, а део под заштитом природе у простор јасног идентитета сачињен од више природно-функционалних целина на макро, мезо и микро-нивоу.

Развој туризма засниваће се на предностима подручја, пре свега кроз заштићена природна добра Авалу и Космај, очуване шуме, плодно земљиште, водене површине, рурална подручја, археолошке локалитете и традиционално градитељство, здраву храну, здраву животну средину, манифестације и др. Развијаће се туризам који може да задовољи потребе становништва, у граду Београду и градовима у окружењу, за одмором и боравком у природи. Тиме би се подстакла и туристичка потрошња, што доприноси повећању запослености становништва и привредном развоју периферних делова града Београда. Основно упориште развоја туризма и рекреације на овим локацијама јесте јачање функције и улоге локалних центара и подршка развоју и уређењу руралних подручја функцијски повезаних са урбаним подручјима.

6. ОЧЕКИВАНИ ЕФЕКТИ ПЛАНИРАЊА У ПОГЛЕДУ УНАПРЕЂЕЊА НАЧИНА КОРИШЋЕЊА ПРОСТОРА

Реализација планских решења и пропозиција допринеће стварању услова за одрживу и интегралну заштиту природних вредности и културних добара уз истовремени развој туризма, и изградњу спортско рекреативне, туристичке и комуналне инфраструктуре, и др.

Доношењем Просторног плана обезбедиће се:

- одрживи развој и заштита подручја;
- уређење простора за туризам и еколошке и спортско-рекреативне активности уз одговарајућу пратећу инфраструктуру;
- идентификација типова карактера предела као синтезног медијума природних и културних вредности, који представљају базу за интегрално и одрживо коришћење предела, модалитета за утврђивање правила уређења и грађења и инструмената промоције локалних специфичности;
- унапређење квалитета живљења локалног становништва стимулацијом постојећих и развојем нових делатности и смерница за институционално-организациону и управно-контролну подршку заштити, уређењу и коришћењу подручја посебне намене;
- обезбеђење планског основа за усклађивање планских решења просторних планова јединица локалне самоуправе и за израду урбанистичких планова на обухваћеним деловима територије града Београда, као и за усклађивање планских решења просторних планова подручја посебне намене чији се територијални обухват преклапа са његовим обухватом;
- установљивање зона заштите и успостављање одговарајућих режима коришћења простора на подручју Просторног плана;
- обезбеђење планског основа којим се резервише простор за потенцијалну изградњу туристичких садржаја, у условима контролисаног коришћења простора на подручју заштићених природних добара; очување и мониторинг могућег утицаја планираних намена развоја инфраструктурних система и туризма на биодиверзитет, природне ресурсе и заштићена природна и непокретна културна добра на подручју Просторног плана.

Имплементацијом Просторног плана створиће се услови за одрживу заштиту и развој подручја и активирање ресурса у функцији туризма. Дефинисање планских решења и ефекти планирања усмерени су ка заштити и очувању предела, поштовању режима заштите природних и културних добара, спречавању непланске градње, уређењу простора за обављање туристичко-рекреативних активности; и др.

Графички прилози:

1. Посебна намена простора у размери 1:50000.

У Београду, децембар 2023. године

Обрађивачи Просторног плана: Институт за архитектуру и урбанизам Србије (носилац посла) и Урбанистички завод Београда ЈУП.

Институт за архитектуру и урбанизам Србије
Директор др Саша Милијић, научни саветник

